

A Kúria a dr. Újvári Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek, a jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt, a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 23.P.52.241/2010 számon megindított és a Fővárosi Törvényszék 2012. október hó 17. napján kelt 61.Pf.634.366/2012/5. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélettel szemben a felperes által 40. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

i t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a perben 7.424.913 forint tőke és járulékai iránti igényt érvényesített az alperessel, mint a károkozó gépjármű felelősségbiztosítójával szemben, a 2008. február hó 8. napján történt közúti balesetben elszenvedett vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítése címén. A perben megállapított és irányadó tényállás szerint a felperes a tulajdonát képező gépjárművel az autóúton közúti baleset részese volt. Ennek során a tehergépkocsi hátulról a felperes gépjárműjének ütközött.

Az ütközés következtében a felperes gépkocsija megsérült, továbbá a felperes személyi sérülést is szenvedett. A balesetet okozásáért felelősségét a helyszínen az alperes jogelődje elismerte, így közvetlenül a balesetet követően a helyszínen rendőri intézkedés és nyomrögzítés nem történt. A balesetet követően indított büntetőeljárást az Ügyészség 2008. szeptember hó 9. napján kelt határozatával megszüntette arra hivatkozással, hogy a nyomozás adatai, így az ennek keretében beszerzett igazságügyi gépjármű

szakértői vélemény adataiból a bűncselekmény elkövetése nem állapítható meg.

A perben kirendelt igazságügyi szakértő a büntetőeljárás során beszerzett szakvéleménnyel egyezően akként nyilatkozott, hogy természet tudományos módszerekkel nem állapítható meg, és egyértelműen nem támasztható alá a baleseti mechanizmus egyetlen, más lefolyási módot kizáró ténye. Erre tekintettel szakértő bizonyossággal nem dönthető el egyértelműen, hogy a balesetet a felperes gépjárműje mögött haladó tehergépkocsi vezetője követési távolságot be nem tartó magatartása, vagy a felperes vészfékezése és azt követő hirtelen sáv váltása okozta-e. A rendelkezésre álló adatok és szimulációs eredmények alapján mindkét baleseti mechanizmus lehetséges volt, egyike sem volt kizárható elsődlegesen a balesetet közvetlenül követő nyomrögzítés hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és 372.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a kereset jogalapja, annak összecszerűsége vonatkozásában a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte, amelynek kétséget kizáróan nem tudott eleget tenni. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során figyelembe vette a büntetőeljárás során és a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményeket; értékelte továbbá a felek eltérő tényelőadását is e körben, valamint a büntetőeljárás iratainak tartalmát. A baleset mechanizmusát kétséget kizáró módon megállapítani nem tudó szakértők véleményeit ütköztetve és e körben egyező szakértői álláspont alapján állapította meg a baleset lefolyása körében a felperesi bizonyítás sikertelenségét az egyéb bizonyítékokkal történő egybevetése alapján.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a perköltség összegét leszállította. A jogerős határozat megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a feltárt bizonyítékoknak, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg, és annak alapján helytálló érdemi döntést hozott. Egyben kifejtette, hogy az eljáró bíróságoknak arról kellett határoznia, hogy a felperes kétségtelenül bizonyította-e, hogy a baleset az általa előadottak szerint, az alperesi jogelőd jogellenes és felróható magatartásával közvetlen oksági kapcsolatban következett be. Bizonyítási kötelezettségről az elsőfokú bíróság a peres feleket a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta, és a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló valamennyi bizonyítékot okszerűen mérlegelte. Ennek alapján helyes következtetést vont le a baleseti mechanizmus vonatkozásában arra, hogy nem állapítható meg, hogy a felperes keresetében írtak szerint történt az. Így az sem, hogy az alperesi jogelőd KRESZ

szabályszegésének következményeként történt az ütközés.

A jogerős határozattal szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet felperesi kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte. Felülvizsgálati kérelmének indokolásában arra hivatkozott, hogy az eljárás bíróságok az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő és iratellenes tényállást állapítottak meg, annak alapján helytelen jogi következtetésre jutottak. A bizonyítékok értékelése körében hivatkozott arra, hogy nem kellő súllyal értékelték az eljárás bíróságok azt, hogy az alperesi jogelőd, Botos László, a helyszínen elismerte felelősségét, hogy vele szemben büntetőeljárás indult. Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperes 2010. november hó 24. napján kelt előkészítő iratában követelésének jogalapját, a baleset bekövetkezésének felperes által előadott mechanizmusát elismerte. Hivatkozott arra, hogy B.L. nyomozati vallomása során egyértelműen akként nyilatkozott, hogy a sáv váltást a felperes be tudta fejezni előtte, de közben folyamatosan vészfékezett. E nyilatkozattal ellentétes ítéleti ténymegállapítás iratellenes és logikai alapon is kizárható, figyelemmel arra, hogy a felperes gépkocsijában blokkolásgátló (ABS) hiányában vészfékezés mellett nem volt, illetve lett volna irányítható.

A baleseti mechanizmus vonatkozásában a felperes a jogerős ítéletben megállapított tényállás okszerűségét, a mérlegelés helytállóságát támadta a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdése alapján [Pp. 270. § (2) bekezdése]. Erre tekintettel a jogerős ítélet kizárólag ezen keretben volt felülbírálható [Pp. 275. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban sem bizonyítás felvételének [Pp. 275. § (1) bekezdés], sem a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye (BH.2002.29). Nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja, csak abban az esetben, ha a bíróság ítéletének a megállapított tényállása iratellenes, okszerűtlen, vagy logikai ellentmondást tartalmaz (BH.1998.401), így a Kúria ezen körülmények alapján vizsgálta felül a jogerős ítéletben megállapított tényállást.

A másodfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállás alapján, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes kereseti követelésének ténybeli és jogi alapját sem bizonyította a perben a felperes [Pp. 164. § (1) bekezdés]. A másodfokú bíróság a tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szabad mérlegelési jogkörében eljárva a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapította meg, és bizonyítékokat a maguk összességében helytállóan értékelte. Ennek során a jogerős ítélet értékelési körébe vonta a szakértői vélemények megállapításait és a felek előadásának e körben releváns

adatait is. Mindezekből az iratok tartalmának és a logikai következtetés szabályainak megfelelő, okszerű következtetésre jutott a jogerős ítélet, amely kirívó okszerűtlenségére hivatkozással nem volt eredményesen támadható a felülvizsgálati eljárásban.

A felperes felülvizsgálati kérelmében alappal hivatkozott arra, hogy 2010. november hó 24. napján kelt, az iratokhoz 13. sorszám alatt csatolt előkészítő iratában az alperes megváltoztatta korábbi helytállási kötelezettségét el nem ismerő nyilatkozatát és a felperes igényének jogalapját nem vitatta. Ezt az alperes kifejezetten pergazdasági szempontokra hivatkozással tette meg, és kérte az esetlegesen elrendelt bizonyítási indítványok foganatosításának mellőzését is. Ezt követően - a következő tárgyalási határnapon - azonban a felperes keresetét felemelte, amely felemelt kereset közlése után az alperes ellenkérelmét és korábbi nyilatkozatait pontosítani kívánta. 2011. február hó 25. napján a bírósághoz érkezett és 18. sorszám alatt az iratokhoz szerelt előkészítő iratában az alperes akként nyilatkozott, hogy a felemelt kereseti kérelem alapján helytállási kötelezettségét vitatja, és kifejezetten annak fent nem állása vonatkozásában tett ismételt megváltoztatott tényállítást. E körben hivatkozott arra, hogy a felperes fenntartott kereseti igénye alapján nyilatkozott úgy, hogy pergazdasági szempontból nem kívánja a szakértői bizonyítás lefolytatását, azonban a felemelt kereset vonatkozásában az alperes érdemi ellenkérelmét fenntartotta, illetve azt az új kereseti kérelem vonatkozásában a korábbi felperes követelésének jogalapját, összecszerűségét és a baleseti mechanizmust is vitató tartalommal tartotta fent.

A Pp. 146. § (1) bekezdése alapján a felperes a keresetét az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéseit bármikor megváltoztathatja. Ezen jogszabályhely (4) bekezdése alapján kereset változtatás esetén az alperes ellenkérelmére a Pp. 139. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, azaz a felperes nyilatkozata után az alperes terjeszti elő ellenkérelmét, érdemi védekezését a felperes kereseti kérelmével szemben. Ezen rendelkezés Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás lefolytatásához való jog érvényesítésének alapelvével, a felek perbeli egyenjogúságával áll összhangban. Ugyanis azzal, hogy a felperes keresetét megváltoztatta, az alperesnek a Pp. 139. § alapján perbeli jogai rendeltetésszerű gyakorlásának keretei között [Pp. 8. § (1) bekezdés] lehetősége volt korábbi kérelmét módosítva, a tartalmában új, felemelt kérelemre új ellenkérelmet tenni.

Az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig a felperesnek is joga és lehetősége volt arra, hogy kereseti kérelmét módosítsa, ahhoz nem volt kötve. E vonatkozásban a kereset alapjául szolgáló tényeket, az érvényesített jogot és a bíróság döntésére irányuló kérelmét is

megváltoztathatta. Ezzel összhangban a felek polgári perbeli ún. fegyver egyenlősége akként biztosítható, hogy a fenti határidőn belül az alperes is megteheti illetve módosíthatja ellenkérelmét. A védekezés tartalmi megváltoztatása nem ütközhet a Pp. 8. § (2) bekezdése alapján a jóhiszemű joggyakorlás követelményeibe és nem vezethet, illetve irányulhat a per elhúzására, azonban a perbeli esetben ez nem volt megállapítható. A jóhiszemű perbeli joggyakorlás jogkövetkezménye a Pp. 8. § alapján a jogait nem rendeltetésszerűen gyakorló féllel szemben alkalmazott szankció (pénzbírság kiszabása) lehet, de a megváltozott jognyilatkozat a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a bíróságot ez esetben is köti.

Az alperes joggyakorlása korábban a felperes által tett baleseti mechanizmust nem vitató előadását kifejezetten per ökonómiai célból tette, és ezt kifejezésre is juttatta. Az elismerésre vonatkozó jognyilatkozata kifejezetten a felperes által érvényesített igény és a perben felmerülő költségek összevetése alapján tette meg, amely nyilatkozatát a felperes keresetének összegszerűségében történő felemelése után módja és jogszabályi lehetősége is volt, hogy a rendeltetésszerű joggyakorlás keretei között azt ő is átértékelje a felperes igényének módosulása okán. Erre tekintettel a bizonyítási kötelezettség az alperes jognyilatkozata alapján a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján továbbra is a felperest terhelte, ahogy erről az elsőfokú bíróság őt helytállón tájékoztatta.

Az alperes a felperes kereseti tényelőadását és jogalapját vitató ellenkérelme alapján a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján a felek egyező tényelőadása nem állt fent. A másodfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállás alapján, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes perbeli követelése alapjául szolgáló körülményeket, a baleset mechanizmusának kérelmét megalapozó módját kétséget kizáróan nem bizonyította a perben. Az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárás során felmerült valamennyi bizonyítékot számba vették, azok egybevetése alapján, a maguk összességében helytállón értékelték azokat. Az eljáró bíróságok az alperes nyomozati eljárásban tett és a perben tett előadását a szakértői véleményben foglaltakkal egybevetették, és a felperes felülvizsgálati kérelemben hivatkozott vészfékezéssel együtt történő irányváltás körülményei vonatkozásában azt részletesen és okszerűen meg is indokolták, miért nem fogadható el e vonatkozásban a felperesi álláspont. Azzal a Kúria egyetértett, azt megismételni nem kívánja, így arra csak utal e körben.

A kifejtettek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles volt az alperes ügyvédi képviseletével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Budapest, 2013. június 26.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Virág Csaba s.k. előadó bíró, Dr. Szűcs József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

írnok